

Ode aan mijn idealistische buurman

Waarom Matthijs Koevoet zich graag omringt met idealistische buurmannen.

Ik zit al jaren in een gespreksgroep van Jong HV, wat voor mij bijna altijd inspirerende en leerzame avonden zijn. Vanavond praten we in onze gespreksgroep over de toekomst van onze wereld. Ik vermoed dat wij hier meer bezorgd over zijn dan de gemiddelde hedendaagse mens. Dat idee krijg ik terwijl we praten over allerlei actuele kwesties. De stijgende populariteit van de PVV, de exploderende financiële luchtballonnen, de ‘overbevolking’ (een quasi objectieve benaming van de combinatie van een enorm stijgende wereldbevolking en een oneerlijke verdeling van middelen) en onze alsmaar stijgende ecologische voetafdruk. We vinden we het een fijn idee onze eigen keuzes te (kunnen) maken om een bijdrage te leveren aan een oplossing.

Al geloven we dat we meer bewust en bezorgd over dit soort ontwikkelingen zijn dan de gemiddelde mens, toch hebben we niet de illusie dat we ons in de praktijk veel anders gedragen. Ondanks onze humanistische waarden neigen wij naar conformisme: een groot deel van ons doen en laten wordt beïnvloed en bepaald door het gedrag en de ideeën van onze Buurman. Ik schrijf het met hoofdletter B omdat het ook familie, partner, collega's en favoriete columnist omvat. We zijn net als de Buurman meer gericht op onszelf en onze naasten dan op die van mensen die het veel minder hebben maar die we niet kennen. Zowel qua welvaart (materialistisch) als welzijn (geluk). We vinden het belangrijk om milieuvriendelijk te zijn, maar als de Buurman dat niet doet neigen we er toe dat ook niet te doen.

Op dit moment—en eigenlijk al wat langer—zien de meeste mensen geld als een van de essenties van het menselijk leven, als weg naar geluk. Op deze gedachte floreren loterijen. Maar in een wereld waarin de meesten juist de eerlijke verdeling van welvaart als 'normaal' zouden zien, zou geldzucht waarschijnlijk juist als ‘naïef idealisme’ benoemd worden. In onze huidige wereld noemen we het niet zo, omdat de meeste mensen min of meer zo denken. Een eerlijke verdeling, daar zijn weinig mensen expliciet tegen: de meesten vinden het, net als ik, een mooi idee, als je er over begint. Maar dat wil niet zeggen dat het een populair of invloedrijk idee is. Als veel mensen zo'n ‘naïef idealistisch’ idee openlijk en met passie belijden groeit de kans dat er echt iets gaat gebeuren.

De realiteit (waan?) van de dag, neemt me intussen zo in beslag dat ik weinig naar mogelijkheden kijk, omdat de Buurman dat ook weinig doet. Als hij denkt dat slechte ontwikkelingen niet te stoppen zijn, dat je er weinig aan kunt doen, en dat mensen geneigd zijn tot het slechte, is het lastig zelf positief te blijven, hoe goed de argumenten ook zijn en hoe graag je jezelf ook ziet als iemand die humanisme aanhangt en eigen keuzes maakt. Voor je het weet conformeer je je aan de zorgen en angsten van je Buurman en stem je net als hij lekker PVV. Want als je hoogopgeleide Buurman ook PVV stemt durf je er eerder voor uit te komen om samen een vuist te maken en te laten zien wat ‘we’ niet willen. Zo kunnen we samen de ellende stoppen. Of, nouja, het geeft misschien een lekker gevoel van niet alleen staan in de frustratie. Van de daken schreeuwen waar we allemaal tegen zijn. Wat we WEL willen dat komt later wel, dat laten we voorlopig even over aan die naïef idealisten.

De ‘waan van de dag’ en de invloed van de Buurman maakt me enerzijds sceptisch en pessimistisch, maar tegelijk geeft het aan waar een werkelijke positieve verandering zou kunnen zitten: het zal allemaal een stuk makkelijker worden als een grote groep mensen niet

alleen gelooft in de redelijkheid en verantwoordelijkheid van (de mogelijkheid van) een mooiere wereld, maar ook zin en passie heeft en tentoonspreid, om hieraan bij te dragen. We zien dit bijvoorbeeld bij Obama, iemand die met passie en op constructieve wijze grote groepen mensen over de hele wereld vertrouwen en hoop geeft. Iemand met aanzien die hardop droomt, problemen durft te benoemen, wil luisteren naar wat er leeft, gelooft in verandering. Obama, zo iemand verandert de Buurman. En omdat die Buurman verandert, ervaar ik meer 'toestemming' om weer idealistisch te mogen zijn.

Dat effect merk ik in het klein ook in onze gespreksgroep: ik merk dat wanneer we zoals vanavond vertellen over en luisteren naar ons 'naïef idealisme', ik me uitgenodigd voel dit vast te houden, ook na de gespreksgroep. Het geeft hoop. Ik voel me niet alleen staan, en dat werkt bevrijdend en motiverend.

Als mensen hun dromen, hun wensen, hun idealen met me delen heb ik vaak mijn antwoord vaak klaar. "Is al eerder geprobeerd" of "klinkt erg vaag" of "dat gaat veel moeite kosten en weinig opleveren" et cetera... Vaak vriendelijk omkleed met slimme argumenten. Toch wacht ik vaak even voor ik deze reactie geef, ook al wil ik dit graag zo snel mogelijk doen. Waarom? Om een moment contact te kunnen maken met wat er in de Buurman omgaat. Zijn passie. Om even te kunnen luisteren. Ontvankelijk te zijn. Om me in te kunnen leven, van hart tot hart. Zelfs als ik het oneens ben. Klinkt dat gek? Het vereist wat geduld, maar is mogelijk! Als het lukt voelt mijn kritische reactie, die ik nog steeds klaar heb om 'af te schieten' vaak al minder relevant. Het is vaak bevredigender werkelijk te kunnen luisteren naar de Buurman dan hem te bekritisieren. Los van alle verschillen van mening over hoe de wereld er uit zou moeten zien. Misschien is een ideale wereld moeilijk te realiseren. Maar een wereld waar mensen hardop durven dromen en werkelijk naar elkaar kunnen luisteren is voor mij al een reuzestap.